

ΔΙΑΧΥΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ευχαριστώ για όλα τη Βάσω, τον Άρη και το Στέφανο,

την Κατερίνα, την Ασημίνα, τη Μυρσίνη, το Στάθη, το Μπάμπη, την Ισαβέλλα,
το Δήμο, το Βασίλη, τον Αργύρη και τη Ντίνα

Σεπτέμβρης 2018

Διπλωματική εργασία
Αντιγόνη Σαριπανίδου
Επιβλέπων καθηγητής: Κωστής Πανηγύρης

Διάχυτο σχολείο κριτικής παιδαγωγικής στην Ακαδημία Πλάτωνος

Περίληψη

Η κριτική παιδαγωγική είναι η απελευθερωτική παιδεία που στόχο έχει οι άνθρωποι να αναγνωρίζουν το περιβάλλον στο οποίο ζουν και να αγωνίζονται για να το αλλάξουν σύμφωνα με τις δικές τους ανάγκες. Τα χαρακτηριστικά του χώρου της πλειοψηφίας των σύγχρονων σχολικών κτιρίων συμβάλουν σε ένα μοντέλο επιχειρηματικής εκπαίδευσης που στόχο έχει την παραγωγή του νέου ευέλικτου και πειθαρχημένου εργαζόμενου. Προκύπτει λοιπόν η ανάγκη για τη δημιουργία ενός διαφορετικού σχολείου και εκπαιδευτικά και χωρικά, το οποίο θα μπορεί να συμβαδίσει με τα μέσα της κριτικής παιδαγωγικής. Ένα σχολείο κριτικής παιδαγωγικής θα έχει άμεση σύνδεση με την πόλη, τους κατοίκους της και το δημόσιο χώρο. Θα αποτελεί τόπο συγκέντρωσης και πυλώνα στην καθημερινή ζωή των κατοίκων από το πρωί μέχρι το βράδυ: από τη μόρφωση των παιδιών και των ενηλίκων, την ανατροφή των παιδιών και τη στέγαση των συλλογικών διαδικασιών των κατοίκων, μέχρι τη διασκέδαση και την πολιτιστική ανάταση της περιοχής. Τα χαρακτηριστικά του χώρου θα ευνοούν το διάλογο, τη συνεργασία, τη συλλογικότητα, τη μη ιεραρχική σχέση όλων των χρηστών του και την ελευθερία στην έκφραση. Η υπόθεση αυτή ερευνάται στην περιοχή της Ακαδημίας Πλάτωνος στην Αθήνα, όπου εντοπίζεται μια διαρκής σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των κατοίκων και του επενδυτικού κεφαλαίου, το οποίο στοχεύει στην αναβάθμιση της περιοχής για ανώτερα κοινωνικά στρώματα, τα οποία όμως δεν κατοικούν εκεί. Το σχολείο κριτικής παιδαγωγικής στην Ακαδημία Πλάτωνος στοχεύει στην αναβάθμισή της με γνώμονα τις ανάγκες των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων που κατοικούν εκεί και την ώθησή τους στην οικειοποίηση του δημόσιου χώρου, των γειτονιών τους και τη συλλογική επίλυση των καθημερινών μικρών και μεγάλων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Diploma project
Antigoni Saripanidou
Professor: Kostis Paniyiris

A diffused school of critical pedagogy in Akadimia Platonos

Summary

Critical pedagogy is an education model that will not serve the oppressor, but it will help the oppressed to reach the critical consciousness so that they can realize the world that is around them and be able to change it. This way, the oppressed will be able to fight for their needs. The existing typology of the school buildings serves an authoritarian model of the educational process. In this project a new model of school buildings typology is being researched. A school of critical pedagogy will have a direct connection with the city, its inhabitants and the public space. It will be a place of gathering and a pillar in the everyday life of the inhabitants: from the education of children and adults, the upbringing of children and the collective processes of the inhabitants, to the entertainment and cultural uplift of the area. The characteristics of space will favor dialogue, collaboration, collectivity, non-hierarchical relationship of all its users and freedom in expression. This project is located in the area of Akadimia Platonos in Athens, where there is a continuing conflict of interest between residents and investment capital, which aims to upgrade the area for higher social classes who do not live there though. The school of critical pedagogy in Akadimia Platonos aims to upgrade it in the light of the needs of the lower social classes that inhabit it and motivate them to connect with public space, their neighborhoods and to solve collectively the small and big problems they face.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΜΑ

Η κριτική παιδαγωγική, πέρα από τις επί μέρους προσεγγίσεις και διαφοροποιήσεις που υπάρχουν, κυρίως γεννήθηκε μέσα από το έργο του Βραζιλιάνου παιδαγωγού Paulo Freire. Ένα από τα πιο σημαντικά του έργα είναι «Η αγωγή του καταπιεζόμενου», μέσα από το οποίο παρουσιάζει τη συλλογιστική του πορεία για την κριτική παιδαγωγική. Σύμφωνα με το έργο του Freire, η κριτική παιδαγωγική είναι μια απελευθερωτική παιδαγωγική. Είναι η απελευθερωτική παιδεία που στόχο έχει οι άνθρωποι να αναγνωρίζουν το περιβάλλον στο οποίο ζουν και αγωνίζονται για να το αλλάξουν σύμφωνα με τις δικές τους ανάγκες και επιθυμίες.

Οι υπάρχουσες εκπαιδευτικές μέθοδοι ως επί το πλείστον συμβαδίζουν με τις επιδιώξεις του συστήματος και συνεπώς δεν αναπτύσσουν ούτε καλλιεργούν την κριτική σκέψη των εκπαιδευόμενων, είναι αποκομμένες από τις κοινωνικές ανάγκες της πλειοψηφίας και τελικά εκπαιδεύουν τους μαθητές ώστε στη συνέχεια να είναι πειθήνια μέλη της κοινωνίας και κατάλληλα για την ομαλή συνέχιση του συστήματος και της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων. Στόχος της κριτικής παιδαγωγικής λοιπόν, είναι ο εκπαιδευόμενος να συνειδητοποιήσει κριτικά την κατάσταση καταπίεσης την οποία βιώνει και να μπορέσει να επέμβει σε αυτήν ώστε να την αλλάξει. Η διαδικασία αυτή ονομάζεται κριτική συνειδητοποίηση. Η κριτική παιδαγωγική έχει στόχο να θέτει προβληματισμούς, ώστε ο εκπαιδευόμενος να μην αντιλαμβάνεται τον κόσμο γύρω του σαν κάτι στατικό, αλλά σαν κάτι δυναμικό το οποίο μπορεί ο ίδιος μέσα από τη δική του δράση να το διαμορφώσει και να το καθορίσει.

Ζούμε στην περίοδο της δομικής κρίσης του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, όπου όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και παγκόσμια, το σύστημα πάντα ευνοεί τους πλούσιους ώστε να γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί έτσι γίνονται όλο και φτωχότεροι. Οι μετανάστες/τριες και οι πρόσφυγες, οι νέοι/ες, οι εργαζόμενοι/ες, οι άνεργοι/ες, οι ομοφυλόφιλοι/ες, τα ταξικά κατώτερα κομμάτια της κοινωνίας είναι οι σύγχρονοι καταπιεζόμενοι. Το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης (πχ νέο λύκειο, επιχειρηματικό πανεπιστήμιο κλπ) έχει στόχο να διαμορφώνει το νέο μοντέλο εργαζόμενου. Ένας εργαζόμενος που θα είναι κατάλληλα καταρτισμένος έτσι ώστε να βοηθήσει το σύστημα να ξεπεράσει τη δική του κρίση. Ένας εργαζόμενος που δε θα φέρνει αντίρρηση σε τίποτα, θα υπομένει τις εντολές του εκάστοτε μικρού ή μεγάλου αφεντικού του και όχι μόνο θα νιώθει αδύναμος να επέμβει στην κατάσταση που τον περιβάλλει, αλλά θα την θεωρεί και φυσιολογική. Τα χαρακτηριστικά του χώρου της πλειοψηφίας των σύγχρονων σχολικών κτιρίων συμβάλουν σε

ένα τέτοιο μοντέλο εκπαίδευσης. Η ανελευθερία στην κίνηση, ο αυστηρός διαχωρισμός των λειτουργιών, η μονολειτουργικότητα στη διευθέτηση του χώρου και η αυστηρή υπόδειξη του πώς θα χρησιμοποιηθεί, οι ιεραρχικές σχέσεις που προκύπτουν, η διαρκής επιτήρηση του μαθητή κτλ είναι τέτοια χαρακτηριστικά.

Προκύπτει λοιπόν η ανάγκη για τη δημιουργία ενός διαφορετικού σχολείου και εκπαιδευτικά και χωρικά, το οποίο θα μπορεί να συμβαδίσει με τα μέσα της κριτικής παιδαγωγικής. Ένα σχολείο κριτικής παιδαγωγικής θα έχει άμεση σύνδεση με την πόλη, τους κατοίκους της και το δημόσιο χώρο. Θα αποτελεί τόπο συγκέντρωσης και πυλώνα στην καθημερινή ζωή των κατοίκων από το πρωί μέχρι το βράδυ: από τη μόρφωση των παιδιών και των ενηλίκων, την ανατροφή των παιδιών και τη στέγαση των συλλογικών διαδικασιών των κατοίκων, μέχρι τη διασκέδαση και την πολιτιστική ανάταση της περιοχής. Τα χαρακτηριστικά του χώρου θα ευνοούν το διάλογο, τη συνεργασία, τη συλλογικότητα, τη μη ιεραρχική σχέση όλων των χρηστών του, την ελευθερία στην έκφραση κλπ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στην εργασία μου επιλέγω να σχεδιάσω ένα σχολείο κριτικής παιδαγωγικής το οποίο θα παίξει ρόλο σε μία συνθήκη οξυμένων ταξικών και κοινωνικών αντιθέσεων με συγκρουόμενα υποκείμενα. Το σχολείο τοποθετείται στην περιοχή της Ακαδημίας Πλάτωνος στην Αθήνα. Είναι μια περιοχή με έντονα χαρακτηριστικά υποβάθμισης της ζωής των κατοίκων της και παράλληλα έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον. Τα σχέδια για την ανέγερση του Mall "Academy Gardens" και η ανάπτυξη του μετώπου της Λεωφόρου Αθηνών είναι παραδείγματα δραστηριοτήτων εκ μέρους του επενδυτικού κεφαλαίου που στόχο έχουν την αναβάθμιση της περιοχής με γνώμονα τις ανάγκες της αγοράς. Η συνθήκη αυτή όπως θα αναλυθεί παρακάτω δημιουργεί προβλήματα υποβάθμισης στη ζωή και την καθημερινότητα των κατοίκων. Η ύπαρξη ενός σχολείου κριτικής παιδαγωγικής στην περιοχή αυτή έχει ως στόχο το να αναγνωρίσουν οι κάτοικοι που ζουν εκεί την επιθετική κατάσταση που βιώνουν και μέσω της συλλογικής τους δράσης να συγκρουστούν με την αιτία του προβλήματος και συνεπώς να μπορέσουν να καθορίσουν οι ίδιοι το πώς θα είναι η περιοχή που ζουν. Επιδιώκω το σχολείο να αποτελέσει το ίδιο ένα παράδειγμα για τη διαμόρφωση της περιοχής, του δημόσιου χώρου και των δομών μεταξύ των κατοίκων, αλλά και να καθορίσει και την καθημερινή ζωή σε χρονικό επίπεδο.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Η Ακαδημία Πλάτωνος είναι μια περιοχή εμφανώς οριοθετημένη από το υπόλοιπο αστικό τοπίο. Οι λεωφόροι Κηφισού, Λένορμαν, Κωνσταντινουπόλεως και Αθηνών αποτελούν τα σύνορά της και όσον αφορά το γεωγραφικό διαχωρισμό της με τις γύρω περιοχές, αλλά και όσον αφορά τις χρήσεις που εμπεριέχονται σε αυτά. Η έκτασή της είναι περίπου 1km² και σύμφωνα με την απογραφή του 2001 διαμένουν σε αυτήν περίπου 15.000 κάτοικοι. Η νοτιοδυτική πλευρά της περιοχής αποτελεί συνέχεια της βιομηχανικής περιοχής του Ελαιώνα ενώ η βορειοανατολική πλευρά αποτελεί επέκταση των λαϊκών συνοικιών του Κολωνού και του Μεταξουργείου.

Η σύγχρονη ιστορία για την περιοχή ξεκινά στην περίοδο της πρώτης βιομηχανικής ανάπτυξης (1880-1890) όπου κατοικήθηκε από εργάτες των γύρω περιοχών (Κεραμεικός, Μεταξουργείο). Στις αρχές του 20ου αιώνα και κυρίως μετά τον ΒΠΠ μετατράπηκε σε βιομηχανικό προάστιο της Αθήνας. Από τότε στην περιοχή υπήρχαν βυρσοδεψεία, κεραμοποιεία, υφαντουργεία, ελαιοτριβεία και άλλες βιοτεχνικές μονάδες που πρόσφεραν απασχόληση στους κατοίκους της περιοχής. Ως αποτέλεσμα στην περιοχή συγκεντρώθηκαν πληθυσμοί που έφυγαν από αγροτικές περιοχές, αλλά και μεταναστευτικοί πληθυσμοί. Στην περίοδο της Μεταπολίτευσης η αποβιομηχάνιση χαρακτήρισε και την Ακαδημία Πλάτωνος με αποτέλεσμα να παρακμάσει και να πάρει χαρακτηριστικά υποβάθμισης.

Πλέον στην περιοχή υπάρχουν έντονα ακόμα αυτά τα σημάδια, καθώς και σημάδια εγκατάλειψης (πχ εγκαταλελειμμένες βιοτεχνίες, κατοικίες κλπ). Την περίοδο 1991-2008 το κράτος επιχειρεί την αναβάθμιση της περιοχής, κυρίως γύρω από τα όρια του αρχαιολογικού Άλσους. Οι παρεμβάσεις που γίνονται με στόχο την αναβάθμιση της περιοχής αφορούν κυρίως τον τριτογενή τομέα με κτίρια γραφείων, επιχειρήσεις κλπ που εξυπηρετούν κατά κύριο λόγο μεγάλα κεφάλαια και όχι τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα που διαμένουν στην περιοχή.

Η περιοχή σε μια πρώτη ανάγνωση, αλλά και όπως ορίζει άλλωστε και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της Αθήνας (1988) χωρίζεται σε τρία διακριτά διαμερίσματα: την περιοχή της κατοικίας, την περιοχή του Βιοτεχνικού Πάρκου (ΒΙΟΠΑ) και το Αρχαιολογικό Άλσος. Οι περιοχές αυτές διαφέρουν μεταξύ τους όσον αφορά τη λειτουργία τους, τις χρήσεις γης που ενυπάρχουν σε αυτές, την κοινωνική τους σύνθεση και τη μορφολογία του αστικού ιστού.

A. Περιοχή κατοικίας

Η περιοχή της κατοικίας συγκεντρώνει το 80% του πληθυσμού της Ακαδημίας Πλάτωνος. Είναι μια υποβαθμισμένη περιοχή κι αυτό το αποδεικνύουν οι μεγάλες πυκνότητες, η έλλειψη ελεύθερων χώρων, οι υψηλοί συντελεστές δόμησης, η υποβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, η συγκέντρωση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (επαιίτες, άστεγοι) κλπ. Τα σημάδια της κρίσης είναι εμφανή. Σε συνδυασμό με όλα αυτά μπορεί εύκολα με ένα περίπατο να διαπιστωθούν οι τάσεις εγκατάλειψης που κυριαρχούν στην περιοχή: εγκαταλελειμμένες κατοικίες, ισόγεια χωρίς χρήση και κλειστά μαγαζιά (σε ποσοστό 20-25% στο εσωτερικό της περιοχής) είναι συνήθης εικόνα. Πέρα από τις χρήσεις κατοικίας στην περιοχή υπάρχουν χρήσεις λιανικού εμπορίου καθώς και εργαστήρια χαμηλής όχλησης και αποθήκες. Οι ελεύθεροι χώροι είναι λίγοι.

Όσον αφορά την κοινωνική φυσιογνωμία της περιοχής μπορεί να πει κανείς πως είναι μια κατεξοχήν λαϊκή γειτονιά. Ο σιδηροδρομικός σταθμός της Αθήνας καθώς και τα ΚΤΕΛ του Κηφισού αποτέλεσαν παράγοντα εγκατάστασης μεταναστευτικών ρευμάτων στην περιοχή. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, στην περιοχή συγκεντρώνονται χαμηλότερα και μεσαία στρώματα, καθώς και περιορισμένοι θύλακες κατοικίας πληθυσμών Ρομά και κοινωνικά ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον το γεγονός ότι η περιοχή χαρακτηρίζεται από το εξαιρετικά χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων της. Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων της έχει τελειώσει δημοτικό κι ακολουθεί ένα μεγάλο ποσοστό που γνωρίζει μόνο γραφή κι ανάγνωση ή είναι τελείως αναλφάβητο. Χαρακτηριστικό γνώρισμα αποτελεί η συνθήκη της γειτονιάς. Αυτό σημαίνει ότι στη σχέση μεταξύ των κατοίκων υπάρχει αλληλεγγύη και αλληλοβοήθεια κι αυτό εκφράζεται και με το πλήθος συλλογικοτήτων, ομάδων και οργανώσεων που δρουν στην περιοχή (πχ Κυριακάτικο σχολείο μεταναστών, Στέκι αλληλεγγύης κ.α.).

B. Βιοτεχνικό Πάρκο

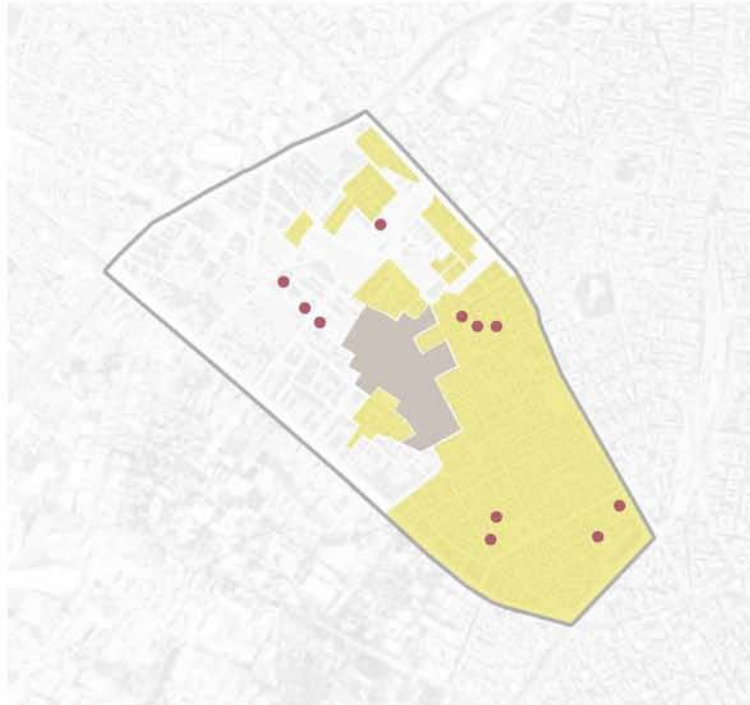
Η περιοχή του ΒΙΟΠΑ άνθισε την περίοδο 1950-1980 μαζί με την ανάπτυξη της μεταποιητικής δραστηριότητας. Πλέον όλες οι βιοτεχνίες και βιομηχανίες που υπάρχουν στην περιοχή έχουν πληγεί από την αποβιομηχάνιση και είναι κλειστές. Η αντίθεση που παρατηρεί κανείς στην περιοχή είναι ότι στο εσωτερικό της υπάρχουν μάντρες, αποθήκες, χώροι στάθμευσης κλπ ενώ στο μέτωπό της στη Λεωφόρο Αθηνών συγκεντρώνονται χρήσεις νέων αστικών οικονομιών του τριτογενούς τομέα (Χρηματιστήριο, Εθνική Τράπεζα, ασφαλιστικές εταιρίες, κτίρια γραφείων κλπ). Στην περιοχή χαρακτηριστικό είναι ότι δεν εφαρμόζεται ρυμοτομικό σχέδιο ούτε οι υποδείξεις του ΓΠΣ. Το τοπίο που κυριαρχεί είναι μεγάλες εκτάσεις όχι συγκροτημένες σε οικοδομικά

● ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ● ΒΙΟΠΑ ● ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΑΛΕΟΣ

*Ορίζεται από το Γενικό Παλεοδομικό Σχέδιο της Αθήνας (1988).

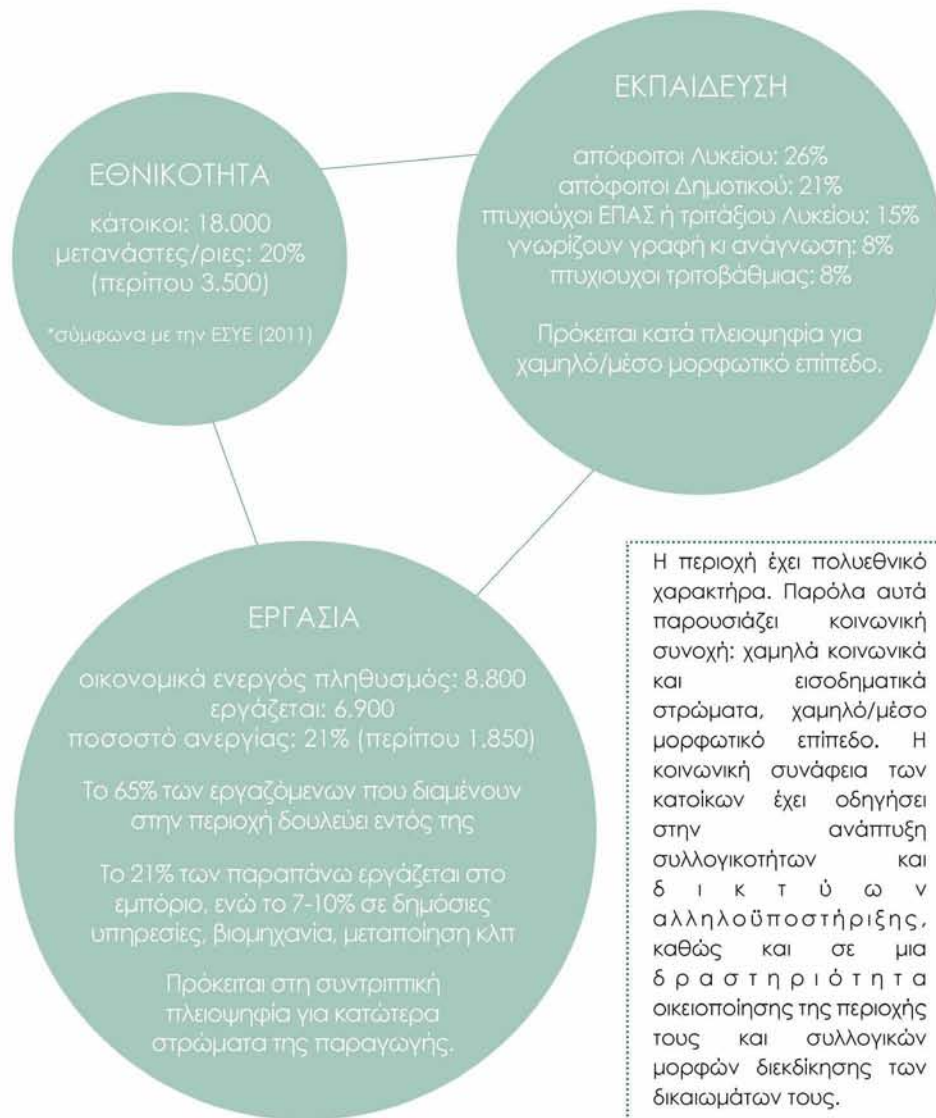
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

● ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ● ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

*Το 80% των κατοίκων της περιοχής ζει στην περιοχή της κατοικίας και το υπόλοιπο 20% στην περιοχή του ΒΙΟΠΑ.

ΚΑΤΟΙΚΗΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ

τετράγωνα, με πολύπλοκο οδικό δίκτυο. Όλα αυτά σε συνδυασμό με τις χαμηλές αξίες της γης δημιουργούν ένα περιβάλλον ελκυστικό για επενδύσεις του ιδιωτικού κεφαλαίου. Η ανάπτυξη της Λεωφόρου Αθηνών με χρήσεις τριτογενή τομέα είναι ενδεικτική του προτύπου αστικής ανάπτυξης που προτιμάται για την περιοχή. Τα γυάλινα κτίρια κατά στο μέτωπο της περιοχής, οι νέοι χώροι εργασίας και κατανάλωσης έρχονται σε αντίθεση με τους θύλακες υποβάθμισης στο εσωτερικό της.

1. ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΡΗΜΑΤΟΤΗΡΙΟ, ΕΚΔΗΜΑΤΟΛΟΓΕΙΟ, ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΓΡΑΦΕΙΑ, ΠΟΛΥΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ)		
2. ΚΤΕΛ ΚΗΦΙΣΟΥ	3. ACADEMY GARDENS	4. ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΙ
5. ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	6. ΚΤΙΡΙΟ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ	7. ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΚΤΩΡΑ

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

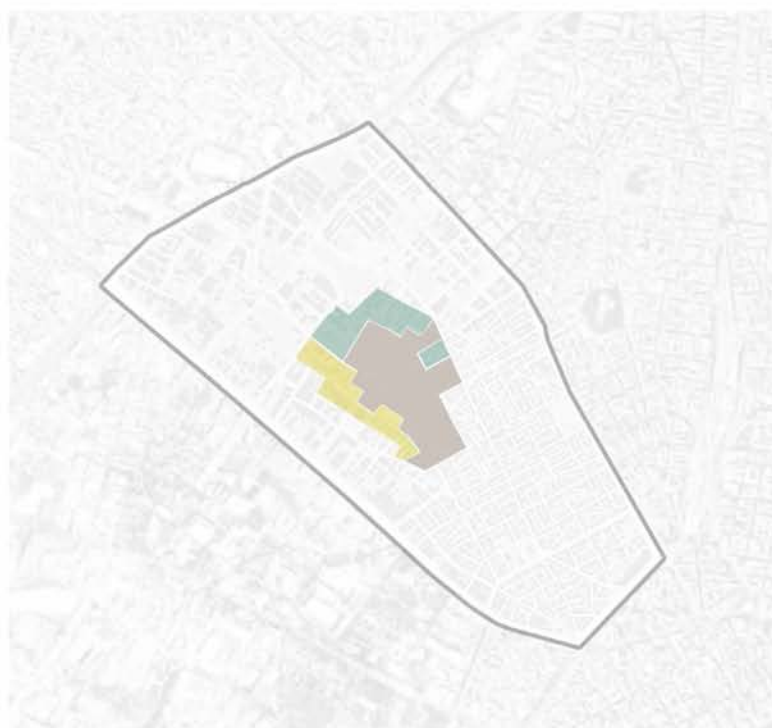
Γ. Αρχαιολογικό Άλσος

Το Αρχαιολογικό Άλσος αποτελεί ένα αντιληπτικό και λειτουργικό όριο μεταξύ της περιοχής της κατοικίας και του ΒΙΟΠΑ. Η τεράστια πολιτιστική και ιστορική του αξία και η δυνατότητα που διαφαίνεται για την τουριστική του αξιοποίηση προδιαγράφουν τους άξονες μιας αναπτυξιακής πολιτικής γύρω από αυτό. Προς στιγμήν είναι κατά κύριο λόγο ατημέλητο. Το 2004 με κοινή υπουργική απόφαση των ΥΠΕΧΩΔΕ και ΥΠΟ (ΦΕΚ 911/Δ/2004) θεσπίστηκε ζώνη προστασίας ενός Ο.Τ. γύρω από το Αρχαιολογικό Άλσος με επιτρεπόμενες χρήσεις γης αυτές της κατοικίας και του ΒΙΟΠΑ. Το γεγονός ότι είναι επιτρεπόμενες οι χρήσεις ΒΙΟΠΑ (που εμπεριέχουν εμπορικές χρήσεις ή χρήσεις γραφείων κλπ) δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για επενδύσεις στην περιοχή παρόλο που θεωρητικά προστατεύεται. Οι κύριοι φορείς που επηρεάζουν το Αρχαιολογικό Άλσος είναι τα υπουργεία ΥΠΕΝ και ΥΠΟ, η Εταιρεία Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων, η Γ' Εφορία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας και τέλος ο Δήμος Αθηναίων. Παράλληλα με όλα αυτά για την περιοχή εκφράζουν λόγο και το Συντονιστικό Αγώνα, η Πρωτοβουλία Κατοίκων Ακαδημίας Πλάτωνος και οι υπόλοιπες συλλογικότητες που δρουν με γνώμονα τη διεκδίκηση της περιοχής τους και του δημόσιου χώρου ενάντια στις πολιτικές των παραπάνω.

1. ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ 2. ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ 3. ΠΛΑΤΕΙΑ 4. ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ
5. ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΘΕΑΤΡΑΚΙ 6. ΕΚΚΛΗΣΙΑΚΙ 7. ΚΑΦΕΝΕΙΟ 8. ΣΤΕΚΙ 9. ΠΟΛΙΤΕΙΚΟΣ ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ

ΣΗΜΕΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΑΛΣΟΣ

● ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Α: επιτρεπόμενες χρήσεις "Γενικής Κατοικίας"

● ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Β: επιτρεπόμενες χρήσεις "ΒΙΟΠΑ"
(περιλαμβάνει χρήσεις νέων αστικών οικονομιών)

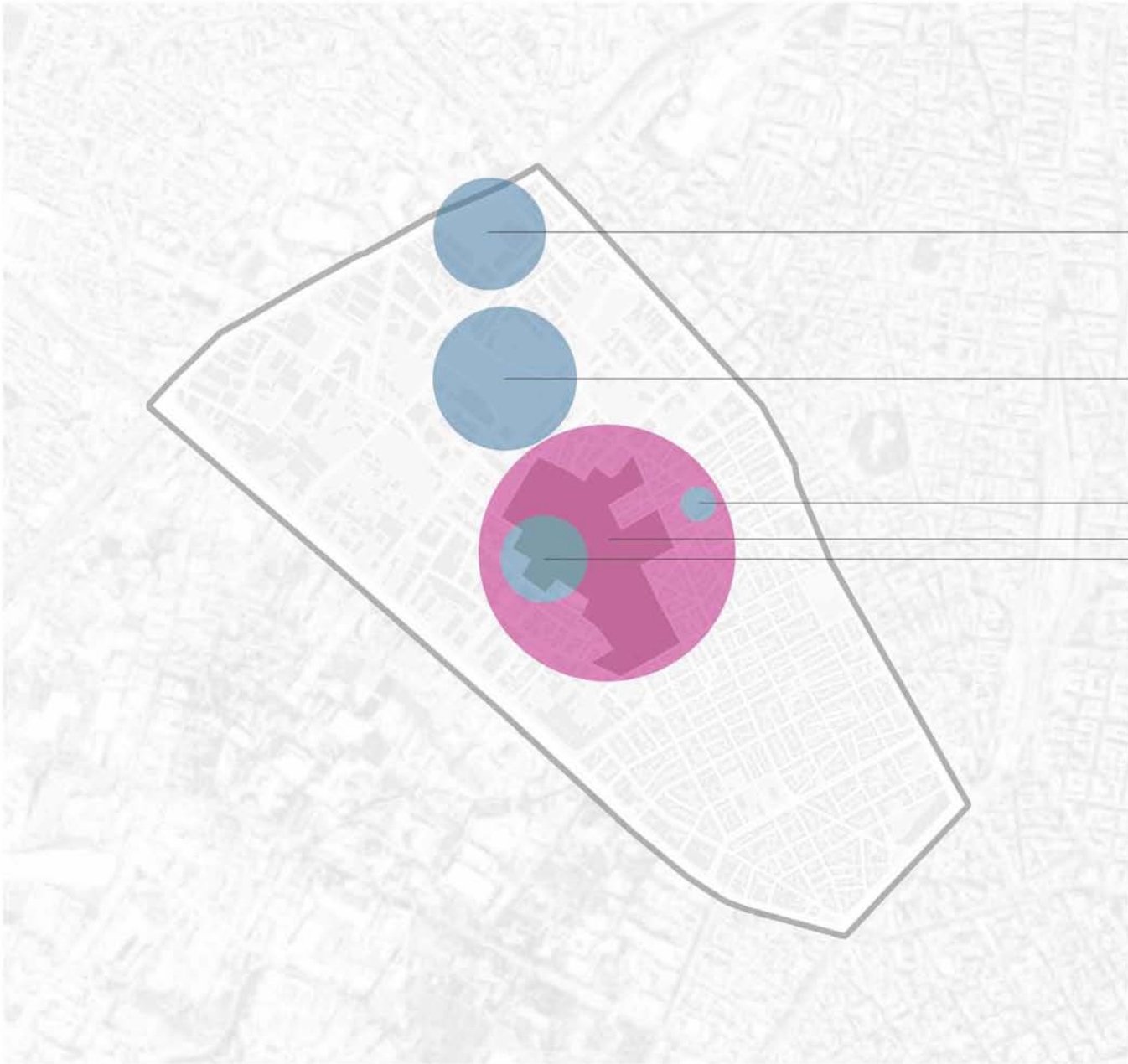
*σύμφωνα με Υπουργική Απόφαση (2004) ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΛΣΟΥΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ακαδημία Πλάτωνος είναι σίγουρα μια περιοχή με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και όσον αφορά το αστικό τοπίο, αλλά και όσον αφορά την κοινωνική σύνθεση των κατοίκων της. Χαμηλά στρώματα, μεταναστευτικοί πληθυσμοί και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες σε συνδυασμό με τις εικόνες εγκατάλειψης, παρακμής και υποβάθμισης στο χώρο, διαμορφώνουν το χαρακτήρα που έχει σήμερα η περιοχή και παράλληλα αναδεικνύουν την αναγκαιότητα για την ύπαρξη συλλογικών μορφών διεκδίκησης δικαιωμάτων και αναγκών. Τα συμφέροντα που αλληλοσυγκρούονται στην περιοχή είναι δύο: από τη μια πλευρά τα συμφέροντα των κατοίκων που έχουν ανάγκες σε υποδομές και πραγματική αναβάθμιση της ζωής τους και της καθημερινότητάς τους και από την άλλη πλευρά αυτά του ιδιωτικού κεφαλαίου, των επενδύσεων και του κράτους. Είναι προφανές ότι αυτές οι δύο πλευρές δεν έχουν κοινό τόπο, άρα τα συμφέροντά τους δεν μπορούν να ταυτιστούν και να ικανοποιηθούν εξίσου.

Το κεφάλαιο πάντα ψάχνει τον τρόπο για να μπορέσει να αναπαραχθεί και αυτό προσπαθεί να κάνει και με την Ακαδημία Πλάτωνος που είναι μια περιοχή που προσφέρεται γι' αυτό το στόχο. Τα «αστικά κενά» που έχει αφήσει η αποβιομηχάνιση, όπως στην περίπτωση του ΒΙΟΠΑ, κεντρίζουν το επενδυτικό ενδιαφέρον ως ένα μέσο άντλησης κερδοφορίας και διακίνησης του πλεονάζοντος κεφαλαίου. Στα κέντρα των πόλεων αυτό συνήθως προωθείται μέσω της στρατηγικής του *gentrification*. Το τρίπτυχο αναβάθμιση/υποβάθμιση/επανα-αναβάθμιση στην περίπτωση των περιφερειών και των μεγάλων οδικών αξόνων (πχ Λεωφόρος Αθηνών) προωθείται μέσω της επένδυσης μεγάλων κεφαλαίων σε φαραωνικά έργα, μεγάλες εμβληματικές κατασκευές, τριτογενή τομέα γενικότερα κλπ. Αυτό το στόχο εξυπηρετεί για παράδειγμα το Mall "Academy Gardens" της εταιρίας Artume (θυγατρική της BlackRock) του οποίου η ανέγερση στο οικόπεδο του πρώην εργοστασίου Κλωστοϋφαντουργίας Μουζάκη στον Κόμβο Λεωφόρου Κηφισού και Λένορμαν, έχει μπει στην τελική ευθεία. Στο σχεδιάγραμμα παρακάτω φαίνονται όλα τα οικόπεδα και οι περιοχές που παρουσιάζουν επενδυτικό ενδιαφέρον κι έχουν αποτελέσει αντικείμενο διαπάλης συμφερόντων μεταξύ των κατοίκων και του επενδυτικού κεφαλαίου.

Το κοινό διακύβευμα για όλα αυτά είναι το Άλσος. Από τη μεριά τους οι κάτοικοι επιθυμούν ένα δημόσιο πάρκο με τα στοιχεία του πολιτισμού που εμπεριέχει να είναι ελεύθερα και από την άλλη το επενδυτικό κεφάλαιο μέσω των σχεδίων του για την περιοχή (πχ mall Academy Gardens, λεωφόρος Αθηνών κλπ) επιδιώκει την ιδιωτικοποίηση του πάρκου (πχ σχέδια της Artume για να γίνει το άλσος αυλή του mall).

Η περιοχή, εξαιτίας των αστικών κενών που έχει αφήσει η αποβιομηχάνηση και των χαμηλών αξιών γης, συγκεντρώνει έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον. Αυτό έχει οδηγήσει σε διαδικασίες διαπάλης μεταξύ των κατοίκων της περιοχής και της πολιτείας.

ΕΝΤΑΣΕΙΣ (ΚΑΤΟΙΚΟΙ-ΠΟΛΙΤΕΙΑ)

ΔΙΑΠΑΛΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΚΑΤΟΙΚΟΙ

- *ελεύθερος, δημόσιος χώρος
- *πολιτισμός
- *ανάδειξη συλλογικής μνήμης
- *ελεύθερος χρόνος
- *ποιοτική καθημερινότητα
- *συλλογικότητα - κινήματα
- *αλληλεγγύη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΠΟΛΙΤΕΙΑ

- *υπερτοπικός πόλος πολιτισμού
- *πολιτισμός ως οικονομικό μέγεθος
- *τουρισμός
- *επενδύσεις
- *αναπαραγωγή του μεγάλου επενδυτικού κεφαλαίου
- *καπιταλιστική αναβάθμιση της περιοχής

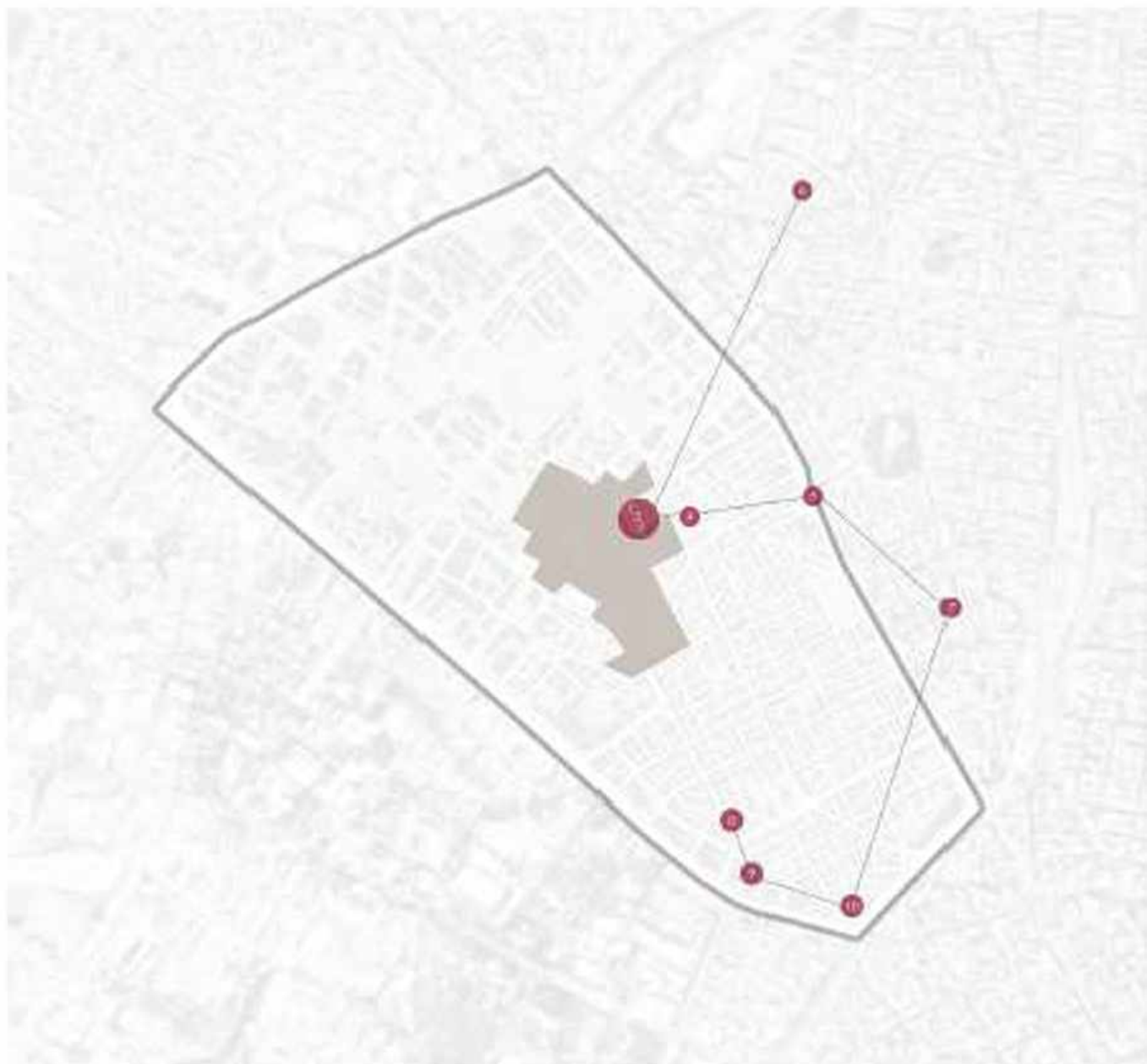
Το 2007 η Artume AE αγοράζει το οικόπεδο για την ανέγερση του φαραωνικού έργου "Academy Gardens". Πρόκειται για Mall με επενδυτικό κεφάλαιο 350 εκατ. ευρώ. Οι κάτοικοι μέσω της ΕΚΑΠ ξεκινούν κινητοποιήσεις λόγω του ότι το έργο θα φέρει υποβάθμιση στην ποιότητα ζωής των κατοίκων και θα ανεβούν τα ποσοστά ανεργίας. Το έργο παρότι είχε παγώσει έχει πλέον μπει στην τελική ευθεία. Βασικό στοιχείο είναι η επιδίωξη της εταιρίας για γεινίαση του Mall με το Αρχαιολογικό Άλσος. Οι κάτοικοι ενάντια σε αυτό θέτουν το αίτημα για δημόσιο πάρκο και μη εμπορευματοποίηση της πολιτιστικής του αξίας.

Το 2008 επρόκειτο να κατασκευαστεί στο οικόπεδο το κτίριο της Νομαρχίας (4.500τμ, 7 όροφοι, 4 υπόγεια γκαράζ). Ο Ο.Σ.Κ. ζητάει να περάσει στην ιδιοκτησία του το οικόπεδο και να μην ανεγερθεί το κτίριο γιατί θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια των μαθητών που διέρχονται από την περιοχή (3 δημοτικά κι ένα νηπιαγωγείο). Η ΕΚΑΠ κάνει αίτημα στη Νομαρχία για διακοπή των εργασιών και μεταφορά στο οικόπεδο του 130ού νηπιαγωγείου. Τελικά το οικόπεδο περνάει στον ΟΣΚ, αλλά η έκταση αυτή παραμένει ακόμη μη προσβάσιμη και χωρίς να έχει ξεκινήσει διαδικασία κατασκευής σχολείου.

Το 2008 το ΥΠΕΧΩΔΕ μετατρέπει τα οικόπεδα σε οικοδομήσιμα με σ.δ. 2,4, ποσοστό κάλυψης 70% και μέγιστο ύψος δόμησης 24μ. Οι κάτοικοι μέσω της ΕΚΑΠ ξεκινούν κινητοποιήσεις λόγω της ακραίας τσιμεντοποίησης που θε επέφερε στην περιοχή η εν λόγω απόφαση και της μη συνάφειάς της με τις πραγματικές ανάγκες για πολεοδομική ανάπτυξη της περιοχής. Οι κινητοποιήσεις καταλήγουν σε μείωση του σ.δ. σε 2,1 και το ύψος σε 15μ. Τα οικόπεδα των "Λαχανόκηπων" είναι ακόμη μια "έκταση σε εκκρεμότητα".

Το 2006 το οικόπεδο αγοράστηκε από την ΤΕΒ Α.Ε, μητρική των ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. ΚΑΙ REDs Α.Ε. Το 2008 ξεκινάνε οι διαδικασίες για την ανέγερση πολυόροφου κτιρίου γραφείων συνολικής επιφάνειας 19.150τμ. Το οικόπεδο βρίσκεται εντός της ζώνης προστασίας του Αρχαιολογικού Άλσους. Οι διαδικασίες σταματούν λόγω των κινητοποιήσεων της ΕΚΑΠ. Το 2010 το ΥΠΕΚΑ ανακοινώνει την αναστολή αδειών για τα οικόπεδα της περιοχής και εντάσει το συγκεκριμένο οικόπεδο στο όριο του αρχαιολογικού χώρου. Η ΕΚΑΠ καταγράφει τη συγκεκριμένη απόφαση ως νίκη της κινητοποίησης των κατοίκων.

Από όλα τα παραπάνω αποδεικνύεται ότι στην περιοχή υπάρχει σύγκρουση διαφορετικών συμφερόντων. Από τη μια πλευρά των κατοίκων κι από την άλλη του ιδιωτικού κεφαλαίου που συνεργάζεται με την τοπική αυτοδιοίκηση για την επιχειρηματική αναβάθμιση της περιοχής. Αυτή η σύγκρουση εκτονώνεται στο Αρχαιολογικό Άλσος το οποίο είναι διακύβευμα αν θα ενταχθεί στα σχέδια των επενδυτών ή θα αναβαθμιστεί ως δημόσιος ανοιχτός χώρος για τους κατοίκους της περιοχής και όχι μόνο.

*Τα σημειωμένα εγχειρήματα δε σχετίζονται με πρωτοβουλίες κρατικών φορέων, ΜΚΟ ή της εκκλησίας. Υπάρχουν και τέτοιες περιπτώσεις στην περιοχή, αλλά δε μας απασχολούν στη συγκεκριμένη έρευνα.

ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ

ΔΡΑΣΕΙΣ

1. EUROPEAN - VILLAGE:
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ	Νομαδική κουζίνα, αγρόκτημα, εναλλακτικό βιβλιοπωλείο.
Διοργανώνει σεμινάρια, μαθήματα, εκδηλώσεις, συναυλίες,
φεστιβάλ, γλέντια, προβολές κλπ και στο χώρο που βρίσκεται και
στο δημόσιο χώρο της Ακαδημίας Πλάτωνος.
2. "ΠΟΛΙΤΕΙΑ" - ΧΩΡΟΣ
ΓΝΩΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	Μαθήματα αλληλεγγύης, σεμινάρια, φιλοσοφικοί κύκλοι
συζητήσεων, θεατρικό παιχνίδι, παραστάσεις, μουσική, εικαστικά,
παιδικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις κλπ.
3. ΣΤΕΚΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ	Παροχή ειδών πρώτης ανάγκης. Δίκτυο υποστήριξης ανέργων
και φοιτητών με τη συνδρομή των καταστημάτων της γειτονιάς.
Δραστηριοποίηση στα ζητήματα της γειτονιάς και διοργάνωση
μορφών αντίστασης. Εκδηλώσεις, συναυλίες, διαλέξεις.
4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
"ΠΕΡΠΕΡΟΥΝΑ"	Μαθήματα παραδοσιακών και δημοτικών χορών, διοργάνωση
γλεντιών και χορών στο δημόσιο χώρο της Ακαδημίας Πλάτωνος.
5. ΠΟΛΥΤΡΟΠΟ ΤΕΧΝΗΣ	Εθελοντικές ομάδες παιδαγωγών, εμψυχωτών, ιστορικών τέχνης,
εικαστικών που διοργανώνουν πολιτιστικά δρώμενα. Ομάδες νέων
που ασχολούνται με την ιστορία και τη φιλοσοφία. Εργαστήρια
θεάτρου, ζωγραφικής, χορού, μουσικής, δημοσιογραφίας.
6. ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΚΟΛΩΝΟΥ-ΣΕΠΟΛΙΩΝ-
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ	Μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας, κοινωνικό ιατρείο,
εκδηλώσεις, συναυλίες, πολιτιστικά δρώμενα, όλα για στήριξη των
κοινωνικών αγώνων της πρωτοβουλίας για ζητήματα της πόλης
και των ανθρώπων.
7. ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ	Εκμάθηση ελληνικών, νοομική υποστήριξη, κομμάτι του
κινήματος προάσπισης των δικαιωμάτων προσφύγων και
μεταναστών.
8. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
"ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ"	Θεατρικές παραστάσεις, κουκλοθέατρο, εργαστήρια
δημιουργικού παιχνιδιού και μουσικής προπαιδείας, σεμινάρια
αφήγησης, αυτοσχεδιασμού κλπ.
9. ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ QUILOMBO
CENTRO CULTURAL	Μαθήματα μουσικής, χορού, θεάτρου. Μουσικές εμφανίσεις σε
φεστιβάλ, στο δρόμο, σε κλαμπ. Πάρτι, συζητήσεις.
10. EOS ART - ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ
ΕΚΦΡΑΣΗΣ	Θεατρική ομάδα, μαθήματα υποκριτικής για μη ηθοποιούς.

Το σχολείο της κριτικής παιδαγωγικής έχει ως στόχο να επιφέρει αναβάθμιση για την περιοχή, αλλά διαφορετικού είδους αναβάθμιση από αυτή που επιδιώκουν τα σχέδια για επενδύσεις. Το Academy Gardens, τα κτίρια γραφείων κλπ στοχεύουν στην αναβάθμιση της περιοχής ώστε να συμβαδίζει με τις επιδιώξεις μιας ανώτερης και πιο πλούσιας κοινωνικής τάξης, ενώ οι κάτοικοι της περιοχής, που ως επί το πλείστον είναι φτωχά κοινωνικά στρώματα, δε θα μπορούν να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες (πχ αύξηση της αξίας των ακινήτων). Η αναβάθμιση που επιδιώκει να φέρει το σχολείο είναι αναβάθμιση για την ποιότητα ζωής των κατοίκων που ήδη ζουν στην περιοχή και με όχημα αυτό θα αναλάβουν οι ίδιοι ενεργό ρόλο για την επιτέλεση αυτού του έργου.

Οι συνθήκες που επικρατούν στην Ακαδημία Πλάτωνος και αναφέρθηκαν παραπάνω έχουν οδηγήσει στην αναγκαιότητα για την ύπαρξη συλλογικοτήτων και κοινωνικών εγχειρημάτων που δρουν μέσα από συλλογικές διαδικασίες με στόχο την καλυτέρευση της καθημερινότητας των κατοίκων και την κάλυψη καθημερινών αναγκών (πχ συλλογική κουζίνα, χαριστικό παζάρι κλπ), τη διαμόρφωση πολιτισμού (πχ θεατρικές παραστάσεις, εργαστήρια κλπ), αλλά και τη σύγκρουση με το επενδυτικό κεφάλαιο και τα σχέδιά του για την περιοχή. Η Επιτροπή Κατοίκων Ακαδημίας Πλάτωνος δραστηριοποιείται εδώ και δέκα χρόνια στα ζητήματα της γειτονιάς και τη διαμόρφωση μορφών αντίστασης. Οι σχέσεις των κατοίκων τις περιοχής είναι σφιχτές και εδώ και πολλά χρόνια γίνονται αγώνες ενάντια στα επενδυτικά σχέδια και κυρίως ενάντια στο Academy Gardens. Είναι στοίχημα το σχολείο να αποτελέσει το ορμητήριο αυτών των αγώνων και να σφίξει παραπάνω τις σχέσεις των κατοίκων με όραμα την επίτευξη στόχων για την πραγματική αναβάθμιση της ζωής τους. Τέτοιοι στόχοι είναι:

- η μορφωτική ανάταση στην περιοχή και η αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων μέσω της γενικής και συνολικής παιδείας.
- η πολιτιστική ανάταση και η εμπλοκή των κατοίκων και των μαθητών στη δημιουργία πολιτισμού
- η σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ Ελλήνων και μεταναστών, η αναγνώριση της διαφορετικής κουλτούρας και τρόπου ζωής
- η διαμόρφωση ενός προτύπου συλλογικής ζωής διαφορετικής από αυτή που προωθεί η καπιταλιστική πραγματικότητα
- η συλλογική επίλυση των καθημερινών μικρών και μεγάλων προβλημάτων.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το σχολείο δεν εισέρχεται στην περιοχή μέσω ενός κτιρίου με καθορισμένο κτιριολογικό πρόγραμμα. Αποτελεί μία παρέμβαση στην περιοχή και διάδραση με την υπάρχουσα διαμόρφωση του δημόσιου χώρου και του αστικού ιστού. Είναι συνεπώς διάχυτο στην περιοχή αφενός ώστε οι χρήστες του να μπορέσουν να αποκτήσουν σχέση με την περιοχή τους, να οικειοποιηθούν το δημόσιο χώρο και να συνειδητοποιήσουν ότι είναι δική τους υπόθεση να τον καθορίσουν. Αφετέρου, η διάχυση του κτιριολογικού προγράμματος συμβαδίζει με τη διάχυση των δραστηριοτήτων, του πολιτισμού, της μάθησης και της γνώσης στην περιοχή. Παρόλα αυτά, η υπόσταση του σχολείου είναι ενιαία.

Επιλέγονται οι περιοχές 1,2,3 και 4 ως περιοχές παρέμβασης. Είναι περιοχές που βρίσκονται στα όρια μεταξύ Άλσους και ΒΙΟΠΑ και Άλσους και κατοικίας. Επιλέγονται για τους εξής λόγους: Πρώτον εξυπηρετούν τη σύνδεση μεταξύ του ΒΙΟΠΑ, του πάρκου και της περιοχής κατοικίας. Δεύτερον διευκολύνουν την οικειοποίηση του δημόσιου χώρου του πάρκου μέσα από τη σχολική δραστηριότητα. Τρίτον, αποτελούν ένα νοητό και πραγματικό όριο προστασίας του Άλσους από τα σχέδια για ιδιοποίησή του από τα επενδυτικά σχέδια για το ΒΙΟΠΑ.

A. Περιοχή 1

Στην περιοχή 1 υπάρχουν δύο σχολικά κτίρια: το 61ο Γυμνάσιο και το 3ο ΕΠΑΛ Αθηνών, τα οποία εντάσσονται στην πρόταση παρέμβασης. Τα κτίρια αυτά επαναχρησιμοποιούνται μετά από αλλαγές που γίνονται στη δομή και τη διαμόρφωσή τους ώστε να μπορούν να συνυπάρξουν με το μοντέλο της κριτικής παιδαγωγικής. Γύρω από τα δύο σχολεία το αστικό τοπίο είναι αυτό του ΒΙΟΠΑ: κτίρια αποθήκες, μάντρες, μεγάλα οικοδομικά τετράγωνα και εγκατάλειψη. Η παρέμβαση δεν επιδιώκει να αναπλάσει ολόκληρη την περιοχή του ΒΙΟΠΑ, ούτε να γκρεμίσει τα γύρω κτίρια επειδή είναι ερημωμένα και ακατάλληλα για τις ανάγκες των κατοίκων. Επιδιώκει να υπάρξει δίπλα σε αυτά ως αντιπαράδειγμα και πρότυπο για το πώς μπορεί να εξελιχθεί η περιοχή στο μέλλον μέσα και από τη δραστηριοποίηση και τις επιδιώξεις των κατοίκων.

B. Περιοχή 2

Η περιοχή 2 βρίσκεται στα όρια μεταξύ ΒΙΟΠΑ και Άλσους. Είναι ως επί το πλείστον κενή, με εξαίρεση 2 χαμηλά κτίρια του ΒΙΟΠΑ τα οποία αφαιρούνται. Το αστικό τοπίο είναι παρόμοιο με της περιοχής 1 και οι δύο παρεμβάσεις συνδέονται.

Γ. Περιοχή 3

Η περιοχή 3 είναι ένα οικόπεδο στην περιοχή της κατοικίας το οποίο στο παρελθόν είχε περάσει στην ιδιοκτησία της νομαρχίας και υπήρξε σχέδιο να ανεγερθεί εκεί το κτίριό της. Ο ΟΣΚ προσπάθησε να το απαλλοτριώσει λόγω του ότι στα ακριβώς διπλανά οικοδομικά τετράγωνα υπάρχουν άλλα δύο σχολεία και το κτίριο της νομαρχίας θα είχε ως συνέπεια μεγάλη συμφόρηση και κυκλοφορία στους συγκεκριμένους δρόμους. Τελικά το έργο αυτό δεν έγινε. Οι κάτοικοι έχουν ως αίτημα να μεταφερθεί εκεί το νηπιαγωγείο που συστεγάζεται στο διπλανό σχολείο.

Δ. Περιοχή 4

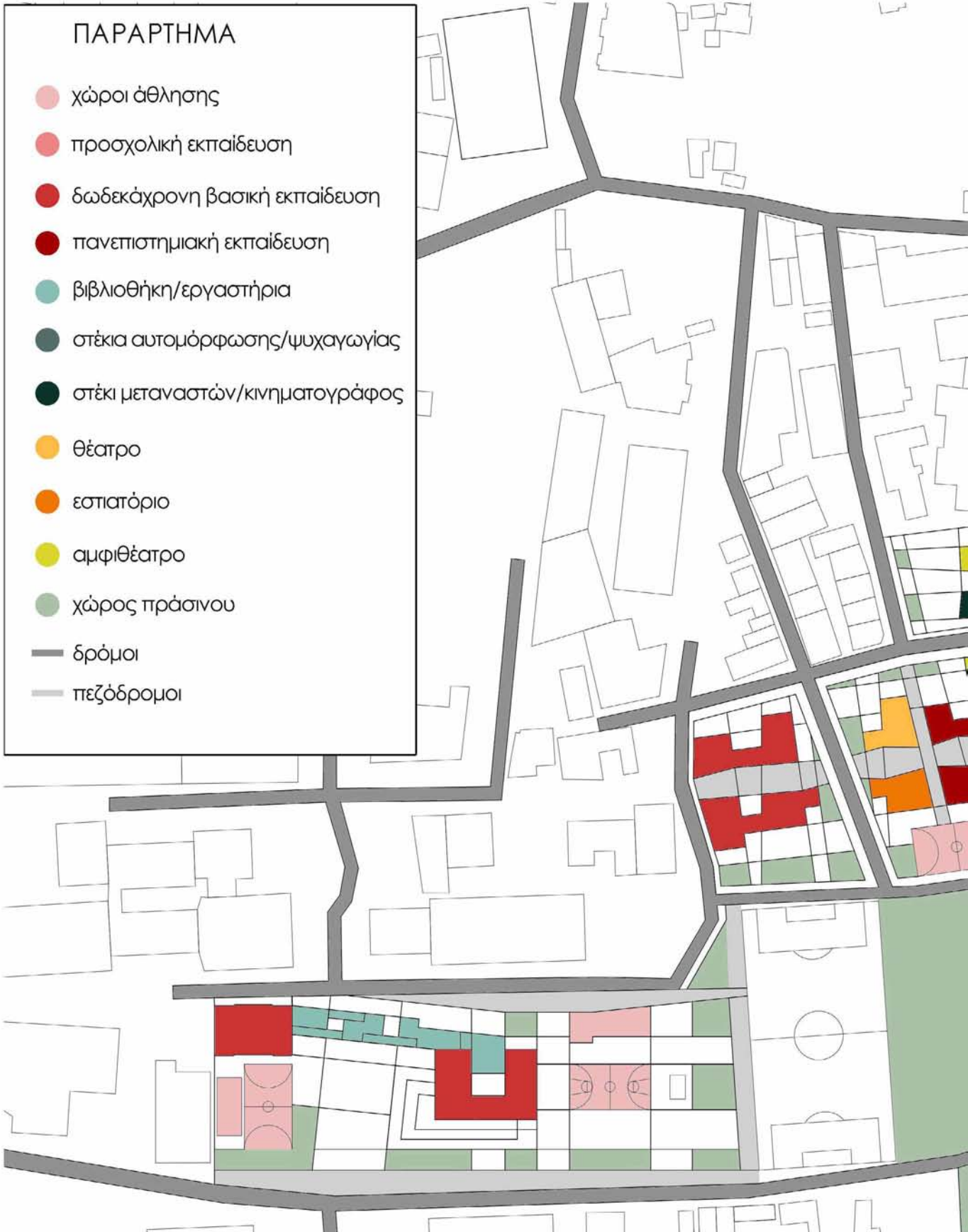
Η περιοχή 4 είναι τα ισόγεια των πολυκατοικιών της πλευράς του συγκεκριμένου οικοδομικού τετραγώνου προς τη μεριά του πάρκου. Από αυτά επαναχρησιμοποιούνται δύο πιλοτές και δύο ισόγεια χωρίς χρήση (παλιά καταστήματα). Η παρέμβαση συνεχίζεται και μέσα στο πάρκο μπροστά από τα ισόγεια.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Το σχολείο αφορά όλες τις ηλικίες και τις βαθμίδες εκπαίδευσης: χωρίζεται σε προσχολική αγωγή, δωδεκάχρονη βασική εκπαίδευση και πανεπιστημιακή εκπαίδευση με ελεύθερη πρόσβαση. Όλες οι δραστηριότητες είναι ανοιχτές για τη συμμετοχή σε αυτές των κατοίκων της περιοχής. Το πρόγραμμα δεν ακολουθεί τις αρχές των υφιστάμενων προγραμμάτων εκπαίδευσης. Είναι συνολικό και καλύπτει γενική παιδεία στις επιστήμες και τη φιλοσοφία και ενσωματώνει ως κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας τον πολιτισμό, την ξεκούραση, την κάλυψη καθημερινών αναγκών, τον αθλητισμό κλπ. Όλα αυτά εμπεριέχονται στο πρόγραμμα του σχολείου και δεν είναι πλέον δραστηριότητες που κάνει κάποιος στον ελεύθερό του χρόνο. Ενδεικτικά κάποιες λειτουργίες του σχολείου:

- σχολικά μαθήματα γενικής παιδείας όπως γλώσσα-φιλολογία, ιστορία, θετικές επιστήμες, λογοτεχνία-βιβλιοθήκη, φιλοσοφία, θέατρο-κινηματογράφος, θεατρικό παιχνίδι, ιστορία της τέχνης, ζωγραφική, μουσική-μουσικά όργανα, μαγειρική, αθλητισμός, γεωγραφία (λαογραφία, πολιτισμοί του κόσμου), ξένες γλώσσες, τεχνολογία, δραστηριότητες τύπου χόμπι (πχ μοντελισμός, σκάκι κλπ) κλπ.
- πανεπιστήμιο με αντικείμενο θεωρητικές επιστήμες
- σεμινάρια αυτομόρφωσης των κατοίκων, συμμετοχικός σχεδιασμός, συλλογική κουζίνα – εστιατόριο – λέσχη φαγητού, αμφιθέατρο, χώρος συγκέντρωσης – συνελεύσεων, ιατρείο κλπ.

Δεν υπάρχουν αυστηρά διαχωρισμένα τμήματα και τάξεις, αλλά το πρόγραμμα είναι ενιαίο. Υπάρχει μια οριοθέτηση στις ηλικιακές ομάδες, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι δραστηριότητες μιας ηλικιακής ομάδας είναι κλειστές για κάποια άλλη.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ

A. Περιοχή 1

Στην περιοχή 1 γίνεται αρχικά παρέμβαση στα δύο σχολικά κτίρια και αλλάζει η δομή που είχαν προηγουμένως. Οι βασικές αλλαγές είναι δύο:

- Οι κοινόχρηστοι χώροι ανοίγουν και γίνονται διαπερατοί και ημιυπαίθριοι.
- Οι αίθουσες ενοποιούνται κατά μήκος και καθ' ύψος. Παράλληλα αποκτούν ανοίγματα προς τους κοινόχρηστους χώρους και την αυλή.

Με τις αλλαγές αυτές καταρχάς το σχολείο ανοίγει τη λειτουργία του στον κοινωνικό του περίγυρο. Οι δραστηριότητες που γίνονται εκεί δεν είναι πλέον αυστηρά διαχωρισμένες, αλλά έχουν αλληλεπίδραση η μία με την άλλη (πχ διάλειμμα-μάθημα). Τέλος, το μάθημα παύει να έχει την κλασική μορφή της αφήγησης του εκπαιδευτικού και αφομοίωσης των μαθητών. Αποκτά έναν πιο μαθητοκεντρικό και συλλογικό χαρακτήρα εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η κίνηση των μαθητών είναι ελεύθερη μέσα στο χώρο των αιθουσών και δεν υπάρχουν αυστηρά διαχωρισμένα τμήματα και τάξεις ανά ηλικία. Με αυτόν τον τρόπο η γνώση μετατρέπεται σε κάτι ευρύτερο και πιο γενικό και προσεγγίζεται ελεύθερα από τους μαθητές. Η ελευθερία στη χρήση του χώρου βοηθάει σε αυτό.

Στη συνέχεια, τα δύο σχολικά κτίρια ενοποιούνται με ένα τρίτο κτίριο. Στο κτίριο αυτό λειτουργούν εργαστήρια στο ισόγειο (ζωγραφικής, υπολογιστών, μουσικής κλπ) και βιβλιοθήκη στους δύο ορόφους. Το τέταρτο κτίριο της παρέμβασης εμπεριέχει εγκαταστάσεις για πισίνα.

B. Περιοχή 2

Στο συγκρότημα της περιοχής δύο η παρέμβαση περιέχει κτίρια της βασικής εκπαίδευσης, ένα θέατρο, ένα εστιατόριο, κτίρια της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, δύο αμφιθέατρα, και ένα στέκι μεταναστών μαζί με θερινό κινηματογράφο.

Γ. Περιοχή 3

Στην περιοχή 3 τοποθετείται το κτίριο της προσχολικής αγωγής το οποίο

εμπεριέχει αίθουσα παιχνιδιού, γραφεία εκπαιδευτικών, κουζίνα και εστιατόριο, χώρο ξεκούρασης και ύπνου.

Δ. Περιοχή 4

Στην περιοχή 4 επαναχρησιμοποιούνται τα ισόγεια των πολυκατοικιών της πλευράς του ΟΤ προς το πάρκο ως στέκια αυτομόρφωσης και ψυχαγωγίας των κατοίκων (πχ σεμινάρια αυτομόρφωσης, συμμετοχικός σχεδιασμός). Παράλληλα γίνεται παρέμβαση στο χώρο του πάρκου μπροστά από τις πολυκατοικίες που επαναχρησιμοποιούνται.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν είναι μέταλλο ξύλο και γυαλί. Αυτά τα υλικά αποδίδουν έναν ελαφρύ χαρακτήρα και διευκολύνουν τη διέλευση του φωτός του αέρα και της σύνδεσης του εσωτερικού με τον εξωτερικό χώρο και σε επίπεδο ορατότητας και σε επίπεδο προσβασιμότητας.

Η κλίμακα τους εναρμονίζεται με τη χρήση για την οποία προβλέπονται και έρχεται σε αντίθεση με τα υπερμεγέθη κτίρια που πρόκειται να χτιστούν στην περιοχή εκ μέρους των επενδύσεων που στην πραγματικότητα επιβαρύνουν τον αστικό ιστό. Η παρέμβαση εισέρχεται στον πολεοδομικό ιστό της περιοχής όχι με την έννοια της εισβολής, αλλά με σκοπό να τον αναβαθμίσει. Η αναβάθμιση αυτή είναι αρχικά αναβάθμιση όσον αφορά τις υποδομές στην περιοχή (φωτισμός, χώρος πρασίνου, πεζοδρόμηση, ρυμοτομικό σχέδιο, συμπληρωματικές χρήσεις του πάρκου κλπ). Είναι επίσης αναβάθμιση σε επίπεδο κτιριακού αποθέματος που σημαίνει επανάχρηση κτιριακού αποθέματος, αντικατάσταση παλιού με νέο και αποκατάσταση.

MASTERPLAN

ΠΕΡΙΟΧΗ 1: ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

κλ. 1:500

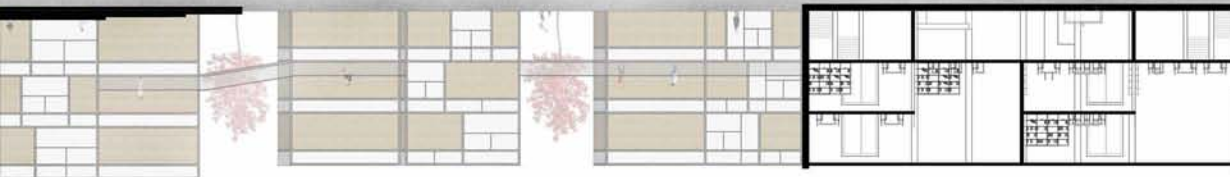
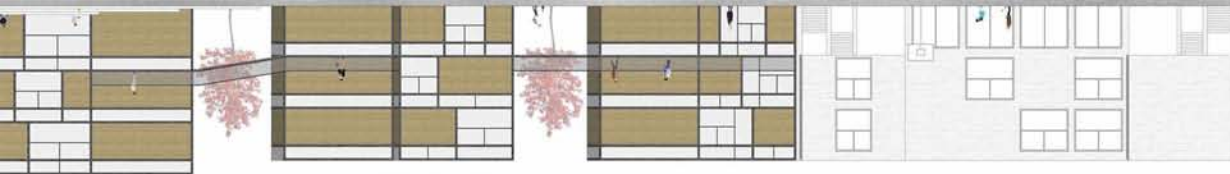

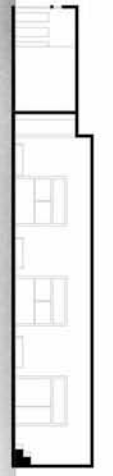
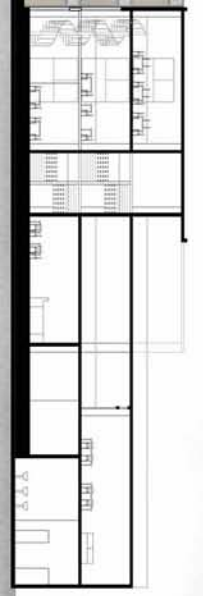
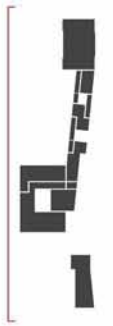
ΠΕΡΙΟΧΗ 1: ΚΑΤΟΨΗ Α ΟΡΟΦΟΥ
κλ. 1:500

ΠΕΡΙΟΧΗ 1: ΚΑΤΟΨΗ Β ΟΡΟΦΟΥ
κλ. 1:500

ΠΕΡΙΟΧΗ 2: ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
κλ. 1:500

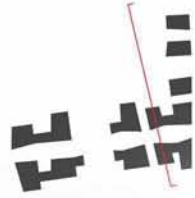

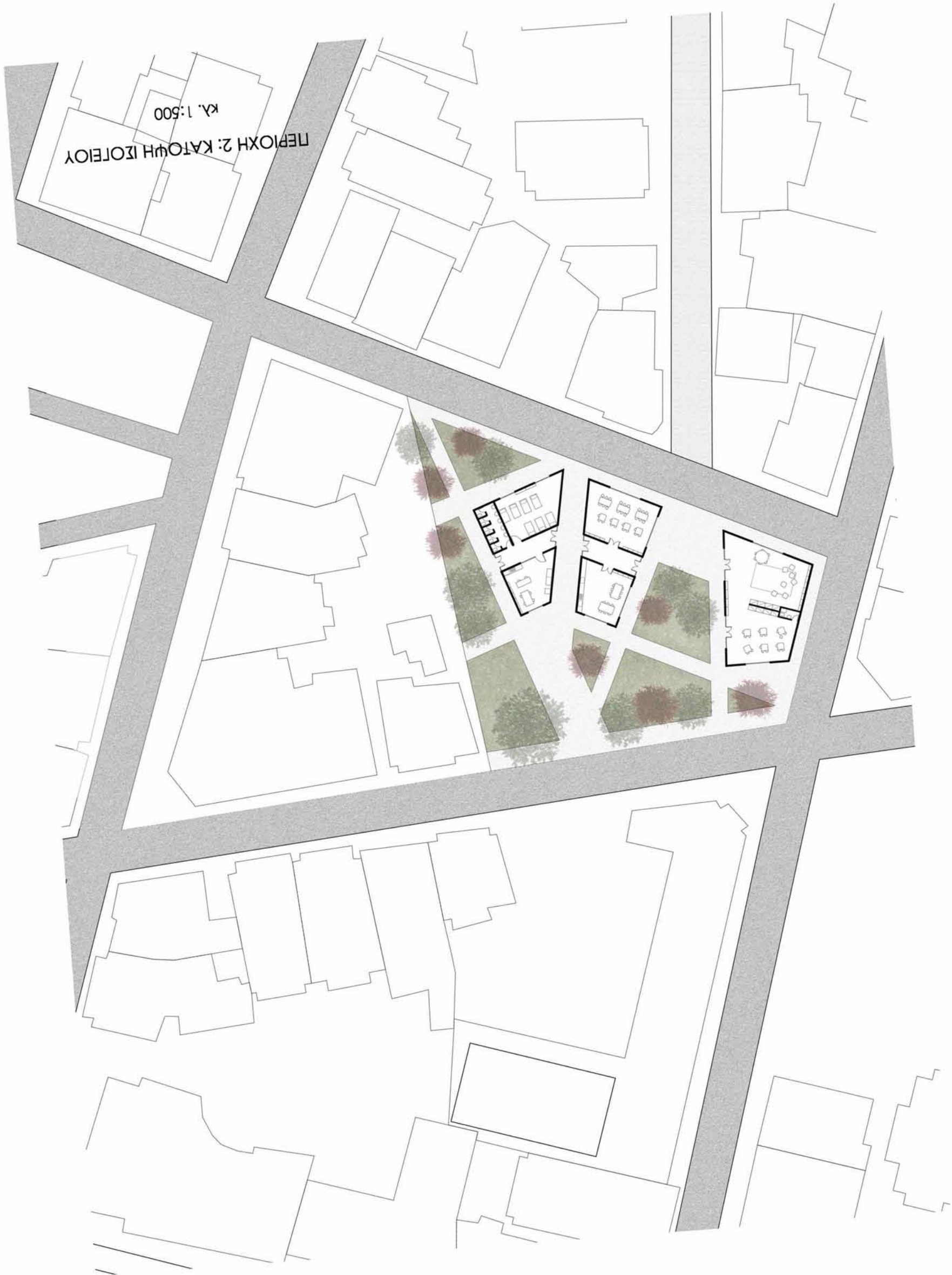

ΠΕΡΙΟΧΗ 2: ΚΑΤΟΨΗ Α ΟΡΟΦΟΥ

κλ. 1:500

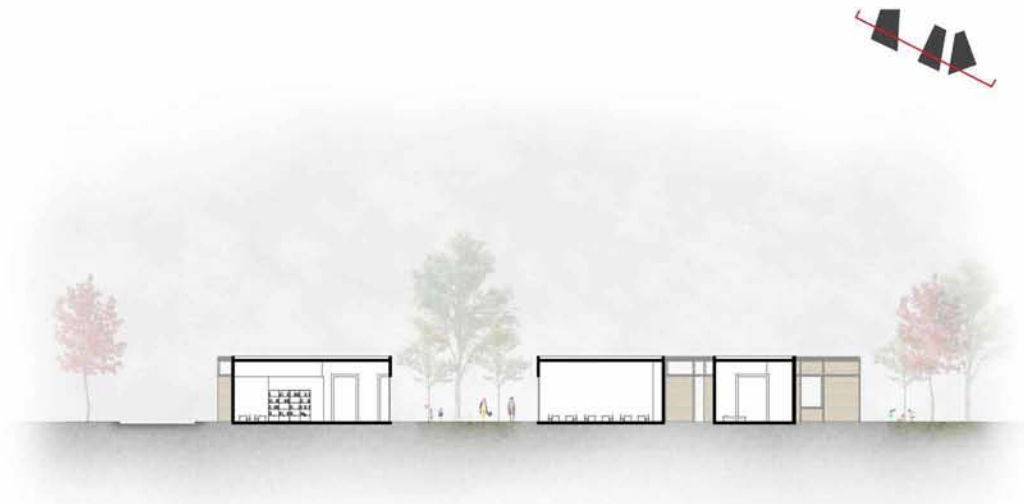

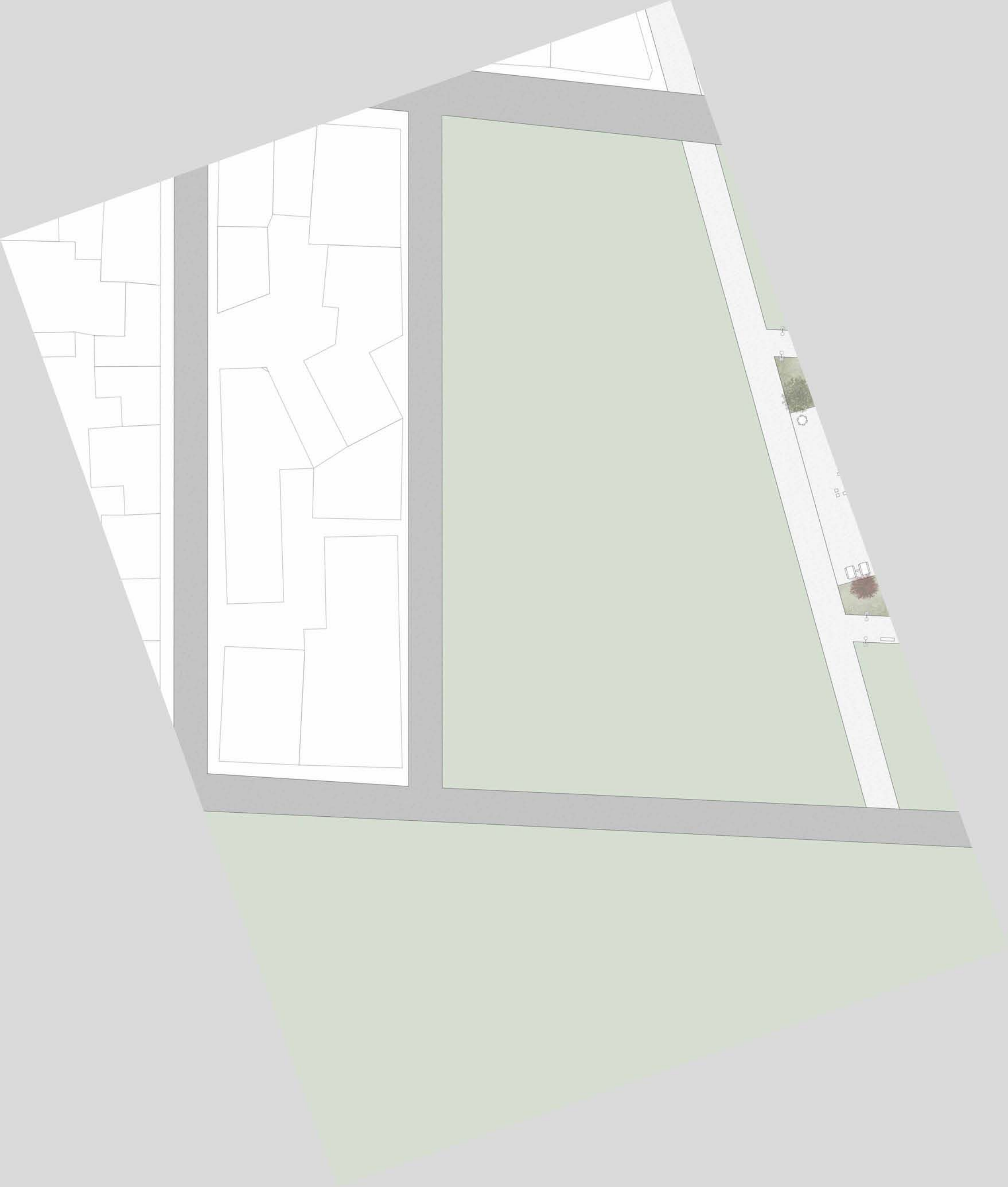

ПЕΡΙΟΧΗ 2: ΚΑΤΟΙΚΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

κλ. 1:500

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Freire P., *Η αγωγή του καταπιεζόμενου*. ΚΕΔΡΟΣ, 1974

ΑΡΘΡΑ

Πρέπη Α., *Το φαινόμενο gentrification: ερμηνεία και ανάλυση*

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Περπινιά Σ., *Ακαδημία Πλάτωνος. Διεύρυνση των αστικών μετασχηματισμών και των αναπτυσσόμενων νέων κεντρικότητων*, ΕΜΠ

Παπατριανταφύλλου Ξ., *Η διαμορφούμενη φυσιογνωμία σε γειτονίες όξυνσης κοινωνικής και οικονομικής αποστέρησης της Ακαδημίας Πλάτωνος*, ΕΜΠ

ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ

<http://akadimia-platonos.blogspot.gr/>